KONST-
TESTARNA

Helsingin Kaupunginteatteri – Lilla Teatern

PEDAGOGISKT MATERIAL

VÄLKOMMEN PÅ TEATER!

Det här materialet är till för lärare som besöker Lilla Teatern med elevgrupper.

Först presenterar vi Lilla Teatern och föreställningen

DEN BESYNNERLIGA HÄNDELSEN MED HUNDEN OM NATTEN

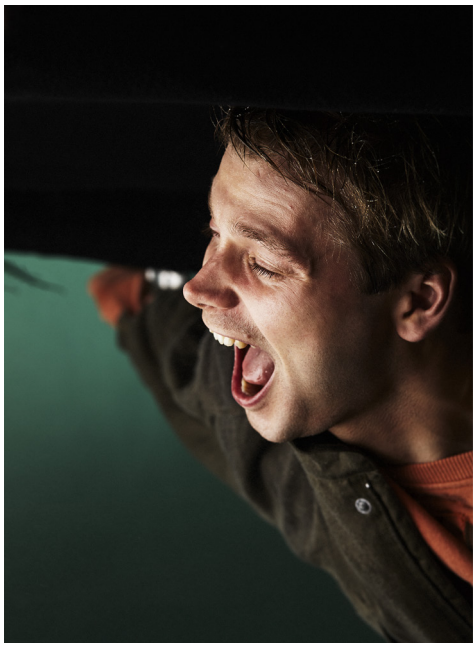

© Ilkka Saastamoinen

Längre ner finns uppgifter som ni kan göra tillsammans för att värma upp inför teaterbesöket, några tips kring hur teaterbesöket görs så smidigt som möjligt – och ett par frågor för att behandla föreställningen.

Ifall er grupp har bokat ett besök med vår publikarbetare innan föreställningen kommer uppgifterna att göras under ledning av publikarbetaren. Om gruppen inte får besök kan förhandsuppgifterna göras under lärarens ledning (längd: 45–70 min).

LÄR KÄNNA LILLAN

Lilla Teatern hör till Helsingfors Stadsteater.
Lillan, som teatern kallas, finns i centrala Helsingfors på Georgsgatan 30.

© Johanna Welander

Föreställningen som ni kommer att se heter ***Den besynnerliga händelsen med hunden om natten***. Vilket besynnerligt och långt namn! Pjäsen är skriven av den engelska pjäsförfattaren **Simon Stephens efter en roman av Mark Haddon**. Pjäsen har spelats runt omkring i världen, och den har utnämnts till årets viktigaste pjäs då den spelades på Broadway i USA.

Berättelsen följer med Christopher, femton år. Han kan räkna alla primtal till 7507 och namnen på alla huvudstäder i hela världen. Men han kan inte äta mat som är gul eller brun. Han tycker inte om att umgås med andra människor men han besitter ett unikt perspektiv på världen och tillvaron.

Genom det här materialet kan ni förbereda er på att hitta mening och budskap i pjäsen.
Börja med att kolla trailern:
Den besynnerliga händelsen med hunden om natten **https://youtu.be/Nv34wYq-EAo**

© Ilkka Saastamoinen

INNAN NI STYR STEGEN MOT TEATERN

– Uppvärmningsövningar att göra i skolan

1. Vem jobbar med en föreställning? – uppgift som ökar kunskapen kring teaterarbetet (15–20 min)

För att teaterns magi ska tändas jobbar många hjärnor och händer med att förbereda en föreställning. Utöver dem som syns på scenen – alltså skådespelare, dansare och musiker – har varje föreställning skrivits och regisserats av någon, någon har planerat dräkterna och sminket, någon styr ljustekniken och så vidare. I den här uppgiften bekantar vi oss med teaterns personal och funderar på vilka byggstenar som finns i en teaterföreställning.

> Uppgiften kan utföras i mindre grupper om 2–5 personer.
> Ni behöver: lappar som skrivs ut från det här materialet, eller papper och penna ifall ni inte skriver ut lapparna utan läser av orden från skärmen.

Nedan finns ett ark med en yrkesperson, en plats och ett arbetsverktyg från teatern. Varje grupp placerar lapparna med Person, Plats och Verktyg så att de hör ihop, i en rad med tre ord: Person, Plats och Verktyg. Gruppen får avgöra vilka som hör ihop. För att göra det lite roligare och minska på pressen kan alla grupper få en tidsram: ”Lapparna ska ligga på rad inom två minuter, varsågoda och börja!” Du kan skriva ut lapparna som finns längst ner i detta material, eller låta eleverna plocka dem från skärmen. Om du skriver ut lapparna skriver du ut ett ark (Bilaga A), klipper det i bitar enligt lapparna och delar ut samtliga lappar åt gruppen.

Observera att det kan finnas många svar som är rätt. Med i packen finns också några kort som kanske inte är typiska för teatern....hittar ni dem?

När grupperna gjort sin placering kan de välja ut en rad som de är säkra på att hör till teatern och presentera den för resten. Här ges också bra tillfälle att ta reda på vad de olika yrkesbeteckningarna står för. Vad gör en sufflör eller en maskör? Vad är en loge?

SCENOGRAF	SKÄRM	PENSEL
PUBLIKVÄRD	FOAJÉ	BILJETT
SKÅDESPELARE	SCEN	KROPP
ARKEOLOG	GROTTA	SPADE
DRAMATURG	FANTASIVÄRLD	DATOR
SUFFLÖR	KULISS	MANUSKRIPT
MASKÖR	LOGE	PUDER
LJUSMÄSTARE	RAMPLJUSET	STRÅLKASTARE
HUNDTRÄNARE	AGILITYBANA	HUNDGODIS

Som stöd åt läraren: En scenograf planerar det visuella på scenen, en publikvärd möter publiken på plats på teatern och kan till exempel riva biljetter i foajén, en dramaturg skriver eller bearbetar manuskriptet – alltså pjästexten –, en sufflör säger högt repliker som skådespelarna glömmer, en maskör står för sminket, en ljusmästare sköter ljuset. I foajén väntar publiken på att stiga in i salongen och i logen förbereder sig skådespelaren för föreställningen. Arkeologen och hundtränaren är kanske en mer sällsynt syn på teatern, men vem vet vilka samarbeten en föreställning kan kräva! Kommer ni på fler yrken som finns på teatern? 🙂

2. Värm upp sinnena – förhandsövning
(15–20 min)

”Jag ser allt. De flesta andra kastar bara en blick och fortsätter som förr”, säger Christopher i berättelsen. Både i vardagen och på teatern använder vi hela tiden olika sinnen. Ibland zoomar vi in speciellt mycket med ögonen, öronen eller händerna. Kanske du som person helst lär dig genom att lyssna, eller genom att testa själv?

Uppgiften kan utföras ensam eller i grupper om 3–4 personer.
Ni behöver: papper och penna eller egen telefon.

Välj ett ställe, till exempel skolans aula, matsalen, korridoren eller skolgården. Undersök stället i en minut. Var och en får koppla på ett visst sinne för att undersöka omgivningen.

Person A använder SYNEN, person B använder HÖRSEL, person C använder KÄNSEL. Ifall ni är fler än tre personer kan person D använda LUKT.

Var och en filmar, skriver eller tecknar ALLT som kan uppfattas med det sinnet som man kopplar på. Till exempel tittar Person A noggrant på allt: Vilka färger finns här? Hurdana människor? Hurdana är väggarna, finns det skräp i knutarna, prickar på bananskalet i sopkorgen? Person B lyssnar efter hurdant prat som hörs, och märker en bil som susar förbi, eller regnet som droppar mot plåttaket.

3. Fundera på dina egna specialkrafter – skrivuppgift (10–15 min)

Vi ser alltså världen på olika sätt, och det leder till att vi har olika styrkor. Alla är bra på något, också du, även om du inte ens vet om dina bästa sidor. Kanske du är speciellt bra på att lyssna, efterapa kändisars röster, filma Tiktok-videor eller baka cupcakes?

Uppgiften utförs enskilt som skrivuppgift. Ifall läraren vill, kan hen skriva ut lapparna (Bilaga B), samla in dem med ifyllda svar och anonymt läsa upp vilka specialtalanger som finns i gruppen.

Bilaga B

Vilka är dina styrkor? Fyll i:

Den senaste veckan har jag lyckats med _____

_____

_____

_____

Jag lär mig nya saker genom att _____

_____

_____

_____

Min överraskande specialtalang är _____

_____

_____

_____

En specialtalang som jag skulle vilja ha är _____

_____

_____

_____

4. Frågor att hålla i minnet – diskussionsuppgift (förberedelse 5 min)

”Usch, vad tråkigt!” säger en, medan en annan tycker att teaterföreställningen var superintressant. Visst, smak och tycke är olika. Nu har du en bra chans att öva dig i att förklara vad som passar just din smak och varför. Tänk på att också negativa upplevelser går att uttrycka på ett respektfullt sätt.

Följande frågor kan diskuteras efter föreställningen. Redan innan föreställningen kan det vara bra att bekanta sig med frågorna. Medan man sitter i salongen kan man till exempel påminna sig om frågan ”Vad handlar föreställningen om?”

Vad handlar föreställningen om?
När du följer med den unga Christophers liv märker du vilka saker som är lätta eller svåra för honom. Och hur är de med hans föräldrar, hurdana tycker du de är?

Vad är skillnaden mellan teater och film?
Finns det något bra med att se skådespelarna på scenen jämfört med att se något på video eller till exempel som bild på telefonskärmen?

Finns det något speciellt intressant i hur scenen ser ut och vilka ljud som hörs?
Upplevde du något med sinnena som du värmt upp i Övning 3 (syn, hörsel, känsel, lukt)?

Vilka tankar väcker föreställningen hos dig?

© Otto-Ville Väätäinen

FRÅN FOAJÉN TILL SALONGENS MÖRKER

© Johanna Welander

När ni anländer till Lilla Teatern möts ni av Konsttestarnas publikarbetare, som hälsar er välkommen och hjälper er att hitta rätt. Det går också bra att fråga publikvärdar eller vaktmästare om man till exempel undrar var man ska hänga av sig eller var toaletten finns. Vi guidar er genom hela teaterupplevelsen! När ni trampar ner för trapporna från Georgsgatan till foajén gäller det att koppla på teateretiketten. På teatern får man vara sig själv och njuta i lugn och ro av föreställningen. För att det här ska lyckas finns det en del saker att beakta. Vi önskar att teaterbesökare iakttar rådande säkerhetsrekommendationer gällande coronavirusläget (instruktioner skickas separat åt läraren).

På teatern gäller det också att bete sig lugnt när man väl hittat sin plats i den mjuka, sköna fåtöljen. Medan föreställningen pågår sitter publiken på sin plats med telefonen avstängd. Man får gärna reagera på det som händer genom att till exempel applådera, skratta eller fälla en tår, men utan att störa andra. Var och en i publiken har rätt att följa med föreställningen utan att störas av extra ljud, prat eller bråk. Också skådespelarna behöver arbetsro då de står på scen. På toaletten går man före eller efter föreställningen, eller i pausen. Teatersalongen skiljer sig från en biosalong bland annat genom att man inte får äta i salongen. Det kan alltså löna sig att äta och dricka innan man kommer på teater, eller ta ett mellanmål i pausen.

© Miika Storm

NÄR APPLÅDERNA TONAT UT

Efter föreställningen lämnar publiken salongen enligt de instruktioner som gäller för att upprätthålla coronasäkerheten. Teaterns personal ger tydliga instruktioner.

5. Eftersmak av teaterupplevelsen – egen reflektion (5–20 min)

När du sedan sätter dig i metron eller bussen, eller när du kommer hem och ska äta middag, kan det hända att du slås av en tanke från föreställningen. Kanske blir du arg på vad Christophers pappa gjorde i berättelsen? Eller kanske fötterna börjar trampa takten till en rytm från föreställningen? Kanske du fick lust att åka till London?

Var och en som ser en föreställning gör en egen tolkning. Här finns inga rätt och fel. Någon gillade hela föreställningen, en annan tyckte den var tråkig i början, och en tredje tyckte speciellt mycket om just den där ena skådisens sätt att skådespela. Det finns oändligt med tankar och känslor som just den här föreställningen kan väcka.

Reflektionen kan göras som en diskussion i gruppen, eller så kan var och en skriva ner några tankar. Det går bra att dela tankarna med teatern, till exempel så här:
Längst ner på föreställningens webbplats kan du skriva vad du tyckte om föreställningen.

https://hkt.fi/esitykset/den-besynnerliga-handelsen-med-hunden-om-natten/

Du kan också gå in på taggen **#konsttestarna** på sociala medier och se hurdana konstupplevelser andra i din ålder har haft! Om du vill kan du också tagga stadsteatern på Instagram med **@hktfi** för att dela din upplevelse.

Som lärare kan du när som helst vända dig till Lilla Teatern per mail: **lillan@lillateatern.fi**.
Ifall din grupp vill dela med sig av sina reflektioner eller material från förhandsuppgifterna tar vi gärna emot era synpunkter i text- eller videoform.

Vi hoppas att ni trivs på Lilla Teatern!

KONST-TESTARNA

Lilla Teatern

HELSINGIN KAUPUNGIN TEATTERI

Bilaga A

SCENOGRAF	SKÄRM	PENSEL
PUBLIKVÄRD	FOAJÉ	BILJETT
SKÅDESPELARE	SCEN	KROPP
ARKEOLOG	GROTTA	SPADE
DRAMATURG	FANTASIVÄRLD	DATOR
SUFFLÖR	KULISS	MANUSKRIPT
MASKÖR	LOGE	PUDER
LJUSMÄSTARE	RAMPLJUSET	STRÅLKASTARE
HUNDTRÄNARE	AGILITYBANA	HUNDGODIS

Vilka är dina styrkor? Fyll i:

Den senaste veckan har jag lyckats med _____

_____

_____

_____

Jag lär mig nya saker genom att _____

_____

_____

_____

Min överraskande specialtalang är _____

_____

_____

_____

En specialtalang som jag skulle vilja ha är _____

_____

_____

_____